

INTEGRUOTOS LIETUVIŲ KALBOS IR TEATRO PAMOKOS 3c KLASĖJE REFLEKSIJOS APRAŠAS

Pamokos tema: „Kaip mūsų mylimos pasakos virsta stalo teatru“

Pamokos data: 2025 m. kovo 27

Mokytoja: Rasa Čiutienė

Pamokos tikslai:

1. **Lietuvių kalba:** Supažindinti mokinius su įvairių pasakų struktūra, žodžių reikšmėmis ir teisingu jų vartojimu.
2. **Teatras:** Išsiaiškinti, kas yra stalo, lagamino, vežimo teatrai. Išmokyti, kaip pasakas galima perteikti veiksmis, judesiais ir veido išraiškomis, skatinti mokinius kūrybiškai interpretuoti pasakas ir vaizduoti veiksmus.

Pamokos uždaviniai:

1. Supažindinti mokinius su pasakų struktūra (pagrindiniai veikėjai, siužetas, problema ir sprendimas).
2. Parodyti, kaip pasakos gali būti suvaidintos kaip stalo teatras (kaip 1 žmogaus teatras, sėdint už stalo, keičiant veikėjų balsus, intonacijas ir naudojant „parankinius rekvizitus“).
3. Skatinti mokinius pasirinkti pasaką ir ją atlikti per teatrą, naudojant savo kūrybinius gebėjimus.

Pamokos eiga

1. Įžanga (8 minutės):

- **Veikla:** Prisimename, ką sužinojome per praėjusias dvi teatro pamokas apie stalo teatrą - kuo skiriasi stalo teatras nuo kitų teatrų. Akcentuojame, kad stalo teatre vaidina 1 žmogus, keisdamas balsus ir intonacijas, veido išraiškas. Pasakos veikėjai ir kiti rekvizitai stalo teatre būna ne „firminiai“, o pačių pagaminti iš parankinių priemonių. Prisimename per paskutines dvi pamokas (kovo 13 ir kovo 20 d.) matytus „Saulės teatro“ atliekamus stalo teatro pavyzdžius - „Kvepiantis medis“ ir „Ožka ir 7 ožiukai“. Kalbamės su mokiniais apie pasakas, klausiamo, kokias pasakas jie žino ir kuri yra jų mėgstamiausia. Skatiname kuo įtaigiau ir kuo išraiškingiau papasakoti

pasaką, pirmiausia tinkamai ją išsirinkti. Skatinti ne tik namuose pasiruošti pasakoti, bet ir pasidaryti veikėjus ir rekvizitus.

- **Tikslas:** mokytis analizuoti klasišką atliekamą vaidinimą, po kiekvieno pasirodymo labai trumpai aptariant, kaip „artistui“ pavyko atskleisti pačios pasakos turinį, perteikti veikėjų balsus ir intonacijas, ar pakankamai vaidinime „dalyvavo veidas“, kaip pavyko pasigaminti veikėjus ir rekvizitus. Tikslas - kad mokiniai jaustų susidomėjimą ir pasiruoštų aktyviai dalyvauti pamokoje.

2. Pasakos vaidinimas stalo teatro principu (30 minučių):

- **Veikla:** mokiniai pasakoja pasirinktas pasakas, naudodami namie pasigamintus veikėjus ir rekvizitus. Visiems duodama užduotis stebėti draugų pasirodymus ir kritiškai juos įvertinti pagal šiuos punktus:

1. Kaip „artistui“ pavyko atskleisti pasakos turinį
2. Ką iš šios pasakos galima pasimokyti
3. Kaip pavyko pasigaminti pasakos veikėjus ir rekvizitus
4. Kaip pavyko valdyti balsą ir intonacijas
5. Kaip vaidinime keitėsi veido mimikos

- **Tikslai:** 1. Ugdyti mokinių gebėjimą analizuoti literatūrinę medžiagą ir suprasti pasakų struktūrą.

2. Skatinti mokinius kūrybiškai interpretuoti pasakas ir naudoti teatro priemones (kūno kalbą, veido išraiškas) jų perteikimui.

3. Skatinti mokinius analizuoti ir reflektuoti apie savo patirtį, kad geriau suvoktų pasakos ir teatro ryšį

3. Refleksija ir užbaigimas (7 minutės):

- **Veikla:** Aptariame po visų pasirodymų, kaip pasakos buvo perteikiamos per teatrą. Aptariame, ką mokiniai sužinojo apie pasakas ir teatrą? Ką jie jautė atlikdami vaidmenis? (trumputis aptarimas vyko po kiekvieno pasirodymo)
- **Tikslas:** Skatinti mokinius kritiškai vertinti savo ir kitų pasirodymus ir išrinkti geriausią pasirodymą, motyvuojant kodėl labiausiai patiko tas ar kitas pasirodymas

Taikyti mokymo metodai ir priemonės

- Interaktyvūs pokalbiai: Įtraukti mokinius diskusijose apie pasakas, jų veikėjus ir problemas. Prieš patiems vaidinant stalo teatrą buvo peržiūrėti du profesionalios režisierės Saulės Degutytės vaidinamo stalo teatro pavyzdžiai („Kvepiantis medis“ ir „Ožka ir 7 ožiukai“)
- Teatro metodai: Kūrybiškas vaidinimas, kūno kalba, judesiai, veido išraiškos, balsų keitimas

- Grupinis darbas: visi bendrai rinkome geriausiai pasirodžiusį „artistą“ ir vykdėme eksperimentu sugalvotą kitą konkursą - „sukūrusiam įtaigiausią scenografiją, veikėjus ir rekvizitus”.
- Pasakojimo analizė: Po kiekvieno pasirodymo vaikai išsakė savo komentarus - pagyrimus ir kritiką

Stiprybės (kas pavyko gerai?)

1. **Kūrybiškumas ir saviraiška:** Pamoka paskatino mokinius išreikšti savo kūrybiškumą ir vaizduotę. Mokiniai taip gražiai ir išradingai pasidarė pasakų veikėjus bei kitus rekvizitus, kad buvo bendrai nutarta išrinkti ne tik „geriausią pasakorių” (ką buvom iš anksto numatę,) bet ir „išradingiausią scenografiją”. Pavyzdžiui, vienas berniukas, vaidinęs pasaką „Kiškis vagilis” pasidarė ne tik gražius ir linksmus veikėjus, bet ir daržą su žeme, su medine tvorele iš pagaliukų, su jame augančiais kopūstėliais, ropėm bei morkytėm (tokias grožybes padėjo pasidaryti mamytė), net kelios mergaitės pasidarė „kambarius” su baldais, kuriuose vyko veiksmas (pvz., „Užsispyrusi princesė”), 1 berniukas buvo nusipiešęs akvarele didžiulį mišką su medžiais, grybais ir uogomis (ir jame vaidino „Raudonkepuraitė”), o jau puikių pasakų veikėjų prisigamino visi ir dauguma labai kūrybingai suvaidino įvairiausias scenas. Pavyzdžiui, berniukas, vaidinęs pasaką „Dangus griūna” labai išraiškingai pasakojo pasaką, puikiai keisdamas veikėjų balsus ir net sudainuodamas dainos posmelį. Tai parodė, kad mokiniai geba išreikšti pasakos emocijas per teatrą.
2. **Integracija su kitais mokomaisiais dalykais:** Pamoka sujungė lietuvių kalbą ir teatrą, leidžiant mokiniams ne tik gilinti kalbos įgūdžius, bet ir plėtoti kūrybinius gebėjimus. Pasakų struktūros analizė padėjo mokiniams geriau suprasti, kaip pasakojimas gali būti perteikiamas skirtingais būdais. Būtų galima integruoti ir technologijų pamoką, kurios metu vaikai gamintų pasirinktos pasakos veikėjus ir rekvizitus, bet šiuo atveju vaikai ruošėsi namuose, kur galėjo „bendradarbiauti” su tėveliais, sesėmis, broliais.
3. **Interaktyvumas ir emocinė raiška:** Teatrinė veikla paskatino mokinius jau namuose, ruošiantis pamokai, įjungti savo fantaziją ir kūrybines galias. Kiekvienas vaikas kažką gamino, mokėsi pasakoti pačią pasaką, perteikdami ir kūno kalbą, balso spalvas ir intonacijas. Vaidinimai leido mokiniams išreikšti savo emocijas. Po pasirodymų mokiniai pasijuto labiau pasitikintys ir džiaugėsi savo kūrybiniais sprendimais.
4. **Teatro terapija:** Mokiniai išreiškė savo emocijas per vaidybą, ir tai akivaizdžiai pagerino jų emocinę ir socialinę savijautą. Pirmiausia pasirodė „savanoriai” - drąsiausi ir kūrybiškiausi vaikai, kurie ir per kitas teatro pamokas dažnai pasirodydavo ir kurie neturi „jokios scenos baimės”. Nedrąsesniems vaikams buvo jaučiau pasirodyti vėliau, jie kuo puikiau suvaidino pasiruoštas

pasakas, Buvo net mokinių, net ir iš tų „nedrąsiųjų“, kurie klausė, gal galėtų dar pasirodyti ir per sekančias teatro pamokas. Galimybė pasirodyti buvo suteikta visiems. Žinoma, kad „netilpome“ į 1 pamoką - tie, kurie nespėjo ir kurie norėjo pakartotinai pasirodyti, pasirodė per kitą pamoką. Nugalėtojus visi bendrai išrinkome per kitą pamoką, kai jau pasirodė visi. Nugalėtojus paskelbėme mokyklos feisbuko puslapyje su nuotraukomis.

Silpnybės (kokie iššūkiai kilo?)

1. **Mokinių drovumas ir atsargumas:** Beveik visi mokiniai labai aktyviai įsitraukė į teatrines veiklas, tik keli mokiniai jautėsi nejaukiai, atlikdami vaidmenis prieš visą klasę. Bet ir jie įsidrąsino ir pasirodė. Jau anksčiau esu pastebėjusi, kad vaikai (įskaitant ir nedrąsiusius) daug geriau įsijaučia ir vaidina, kai vaidina ne konkrečiai jie patys kaip asmenys, o jų veikėjai, personažai. Ateityje reikėtų skirti daugiau laiko tiems mokiniams, kurie tyliai kalba, nors ir su atitinkamomis intonacijomis.
2. **Laiko valdymas:** Pamokoje laiko trūkumas tapo iššūkiu, todėl pasirodymus teko tęsti ir kitą pamoką. Ateityje reikėtų sukurti tikslesnį laiko paskirstymą, nurodant vaikams pasirodymo trukmę (pvz. 3 minutes), mokyti per trumpą laiką atskleisti pasako esmę arba mokėti tinkamai išsirinkti pasakos ar kitokio kūrinio ištrauką. Kadangi laikas nebuvo nurodytas, kai kurie pasakojimai užsitęsė, bet nesinorėjo vaikų nutraukinėti, nes jie taip buvo pasiruošę, kad neišmušti juo iš vėžių.

Galimybės (ką būtų galima išplėtoti, tobulinti?)

1. **Papildomas laikas vaidinimui:** Skiriant daugiau laiko pasiruošimui ir pasirodymams, mokiniai galėtų geriau išreikšti savo kūrybinius gebėjimus ir įgyti daugiau pasitikėjimo savimi. Tai taip pat leistų mokiniams dirbti be skubėjimo ir nejausti streso.
2. **Dėmesys droviems mokiniams:** Ateityje reikėtų skirti daugiau dėmesio tiems mokiniams, kurie jaučiasi nejaukiai scenoje. Aš kartais taikau per teatro teatrą tokią praktiką - kviečiu vaidinti drąsų vaiką, kuris vaidindamas jaučiasi „kaip žuvis vandeny“ kartu su nedrąsiu, savimi nepasitikinčiu vaiku. Drąsusis mokinytis paprastai sugeba įjungti į vaidinimą ir nedrąsiųjų vaiką, užduodamas jam klausimus, reikalaujančius atsakymo, ir vaikai po truputį „įsijaučia“ ir nebebijo. Pastačius vaidinti du nedrąsius vaikus, vaidinimas gali ir nepavykti. Bet šiuo atveju visi vaidino po vieną (nes stalo teatre visus vaidmenis atlieka 1 asmuo) ir tikrai visi pakankamai gerai suvaidino.
3. **Skirtingų vaidmenų pasirinkimas pagal gebėjimus:** Vaikai jau ankstesnių teatro pamokų metu yra išmokę tinkamai, pagal save pasirinkti vaidmenis, užduodant klausimą „kieno kailyje aš

jausiuosi geriausiai”. Labai svarbu yra pasirinkti kūrinį ar personažą „pagal save”, kartais mokytojas, žinodamas mokinio sugebėjimus ir baimes, pats paskiria vaidmenis ar personažus, ypač nedrąsieji vaikai turi jaustis jaukiai. Drąsieji vaikai gali ir išeiti iš komforto zonos, suvaidinti bet ką. Ypač svarbu adaptuoti teatro užduotis neįgaliems vaikams. Pritaikius užduotis pagal jų galimybes, jie taip pat suvaidina jiems duotą vaidmenį.

Grėsmės (kokie veiksniai galėtų trukdyti ateityje?)

1. **Mokinių drovumas ir atsargumas:** Kai kurie mokiniai gali jaustis nesaugiai ar nejaukiai atlikdami vaidmenis prieš klasę, kas gali sutrukdyti pasiekti pamokos tikslus. Taip pasitaikydavo seniau, bet ilgainiui visi mokiniai priprato, kad vis tiek kiekvienas turės vienaip ar kitaip pasirodyti ir daugmaž įveikė savo baimes.
2. **Laiko trūkumas:** Pamokos metu gali būti sunku viską atlikti pagal numatytą laiką, ypač jei grupės pasirodymams skiriama per mažai laiko. Tai gali sukelti skubėjimo jausmą ir neleidžia pilnai išreikšti kūrybinių idėjų. Todėl stengiamasi pasiekti tikslų kitų artimiausių pamokų metu.
3. **Įvairūs mokinių gebėjimai:** Pamokoje dalyvauja mokiniai, turintys skirtingus gebėjimus ir lygi kalbos mokėjimo, kas gali sukelti iššūkių derinant grupių darbą ir užtikrinant, kad visi mokiniai turėtų galimybę prisidėti prie kūrybinio proceso.
4. **Ribotas techninis pasirengimas:** Mokykloje yra pakankamai daug teatro priemonių, pvz. pirštinių lėlių, graikiškų kaukių (bet kas liečia scenografiją, kostiumus, nėra visai), tai gali apriboti mokinių kūrybiškumą ir pamokos įgyvendinimą.
5. **Nesugebėjimas įvertinti ir reflektuoti:** Dėl jauno amžiaus mokiniai gali nesugebėti tinkamai įvertinti savo pasirodymų ir suteikti konstruktyvios grįžamosios informacijos, kas gali trukdyti jų tobulėjimui. Bet tam ir mokomės.

Įtraukusis ugdymas pamokoje

1. Mokiniai, turintys individualių ugdymosi poreikių, dalyvavo pamokoje:
Taip ☐ Ne ☐ Netaikoma Dalyvavo
2. Pamoka buvo pritaikyta visiems mokiniams, dauguma pasirinko pasakas „pagal save”, kai kuriems mokiniams buvo pasiūlyta, kokią pasakėlę jie galėtų lengviau suvaidinti, griežtai jiems to neprimetant, tik patariant, jie dar galėjo pasitarti su tėveliais.
3. Į pamokos darbą įsitraukė visi mokiniai:

Mokinių refleksija

- Mokiniai pamokoje jautėsi kuo puikiausiai, tiek vaidindami, tiek įsitraukdami į draugų pasirodymų analizę ir kritiką
- Mokiniai išgirdo daug žinomų ir negirdėtų pasakų, kas taip pat plečia jų akiratį

Pamokos įvertinimas

- Buvo pasiekti visi pamokos tikslai ir uždaviniai - Vaikai kūrybiškai ir išradingai interpretavo pasakas ir mokėjo jas perteikti kaip stalo teatrą
- Mokiniai dirbo labai noriai ir labai įsijautę. Dauguma puikiai suvaidino pasakas, puikiai prisiruošę priemonių ir rekvizitų bei suvaidino, atitinkant būtent stalo teatro standartus.
- Lietuvių kalbos ir literatūros ir teatro integracija pavyko kuo puikiausiai. Buvo analizuojamos tiek pačios pasakos, tiek stalo teatro kriterijų atitikimas bei vaidybos ir pasiruoštų priemonių kokybė.